

Asia: VN/973/2022

Hallituksen esitysluonnos henkilöstön aseman turvaamisesta yhtiöiden rajat ylittävässä sulautumisessa, jakautumisessa tai kotipaikan siirrossa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään tai eritellä sen tarkemmin

Esityksellä implementoidaan Suomen lainsäädäntöön rajat ylittäviä yritysten kotipaikan muutoksia, sulautumisia ja jakautumisia koskevat EU-säännökset soveltuvin osin. Insinööriliitto on ollut TEM:in alaisessa työryhmässä edustettuna Akavan kautta ja on osallistunut tätä kautta työryhmän työhön aktiivisesti.

Insinööriliitto on tyytyväinen asioiden sekä käsittelyyn työryhmässä että työryhmän työskentelyyn sekä suurimmaksi osaksi myös ehdotettuihin lakimuutoksiin. Nämä nyt käsiteltävänä olevat säännökset ovat vaikeita ja monimutkaisia ja niiden soveltaminen on osaksi näiden syiden vuoksi jäänyt etenkin työntekijöiden oikeuksien toteutumisen kannalta aikaisemmin vaillinaiseksi. Tämän vuoksi on kannatettavaa ja tarkoituksenmukaista, että lainsäännökset ovat sekä selkeämpiä että helpommin löydettävissä ja sovellettavissa.

EU-direktiivin implementointi tulee suorittaa niin, että sovellettavista laeista tulee selkeitä ja helposti noudatettavia kokonaisuuksia, vaikka sitten viittaussäännösten kautta, mikä ehdotuksessa onkin kohtuullisen hyvin saavutettu.

Lisäksi on tärkeää varmistua siitä, että etenkin hallintoedustukseen liittyvän neuvoston asetuksen (EY) N:o 2157/2001 soveltamista ja täytäntöönpanoa valvotaan ja tehostetaan.

Nämä ehdotetut muutokset nostavat tietoisuuden tasoa etenkin yritysten velvoitteista työntekijöiden ja/tai heidän edustajiensa osallistamiseen yritystä koskeviin suunnitelmiin jo aikaisessa vaiheessa, mikä on aikaisemmin jäänyt varsin puutteelliseksi: nyt työntekijöiden oikeudet tiedonsaantiin ja kuulemiseen tulee varmistaa ennen kuin kyseessä olevaa yritysmuutosta

koskevasta suunnitelmasta tai direktiivin mukaisesta kertomuksesta päätetään sen mukaan, kumpi on aikaisempi. Tähän liittyy myös työntekijöille annettava perusteltu vastaus heidän esittämiinsä kysymyksiin ennen asiaa koskevaa yhtiökokousta.

Tähän liittyvät esityksessäkin mainitut työntekijöiden oikea-aikaisesti eli ennen lopullista päätöksentekoa yrityksessä toteutettavat oikeudet yhteisönlaajuiseen tiedottamiseen ja kuulemiseen (ns. EWC-menettely).

Ainoana selkeänä puutteena Insinööriliitto pitääkin edellä mainittuja oikeuksia koskevaa heikennystä edelliseen lakiin verrattuna eli uutta pykälää koskien tiedonantovelvollisuudesta poikkeamista. Ehdotetun pykälän mukaan eurooppayhtiön, eurooppaosuuskunnan tai osallistuvan yhtiön hallintoneuvosto tai hallitus ei ole velvollinen ilmaisemaan tietoja erityisen painavista syistä, joita ei ole voitu ennakolta tietää, kun tietojen luovuttamisesta aiheutuisi puolueettomasti arvioiden eurooppayhtiön, eurooppaosuuskunnan tai osallistuvan yhtiön tai sen tytäryhtiöiden ja toimipaikkojen tuotannolle tai toiminnalle merkittävää haittaa tai vahinkoa. Hallintoedustajan oikeuksiin tämä ei pykälän mukaan vaikuta.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vaikka hallintoedustaja saa omissa kokouksissaan kaikki asiaa koskevat tiedot ja hänelle myös asiaan koskeviin kysymyksiin vastataan, muut edellä mainitut oikeudet suunnitelman ja/tai kertomuksen saamiseen ja esimerkiksi luottamusmiesten esittämiin kysymyksiin vastaamiseen vaarantuvat huomattavasti. Tämä vastaavan pykälän käyttäminen tähän on ollut havaittavissa jo aikaisemmin muiden tiedottamis- ja kuulemisoikeuksien yhteydessä.

Insinööriliiton mukaan pykälä on osaltaan vastoin mm. EUT:in tuomiossa C-384/02 Grøngaard ja Bang todettua periaatetta, jonka mukaan kaikki esimerkiksi yritysmuutoksiin liittyvä tieto tulee voida antaa myös pörssisalaisuussäännöksiin estämättä sellaisille henkilöille, joiden tehtävään ja/tai toimeen tällaisten asioiden käsitteleminen ja tietoon saaminen kuuluu. Tämän on todettu esimerkiksi yhteistoiminta-asiamiehen v. 2013 antamassa ohjeessa koskevan myös henkilöstön edustajia heidän asemassaan (Yhteistoiminta-asiamiehen ohje yhteistoimintaa- ja osallistumisoikeuksia koskevan lainsäädännön ja arvopaperimarkkinalain sisäpiirisääntelyn yhteensovittamisesta). Tämä ehdotettu pykälä voi huonoimmassa tapauksessa johtaa henkilöstön tiedottamista ja kuulemista koskevien oikeuksien polkemiseen, mikä on ollut myös havaittavissa.

Direktiivin mukaan jäsenvaltio voi edellyttää tällaiselle vapautukselle kansallisen hallinto- tai oikeusviranomaisen lupaa, mitä puoltaa myös se, että tällaisen poikkeamisen taustalla tulee ehdotetun pykälänkin mukaan olla puolueeton arvio ko. yrityksen tuotannolle tai toiminnalle tietojen antamisen myötä koituvasta merkittävästä haitasta tai vahingosta.

Insinööriliitto pyytää joko tämä pykälän poistamista kokonaan tai vaihtoehtoisesti tällaisen poikkeuksen käyttämiselle yhteistoiminta-asiamiehen (etukäteen) myöntämää lupaa. Insinööriliiton mukaan tällainen muutos on tärkeää, jotta ehdotettu pykälä ei johda työntekijöiden oikeuksien kiertämisiin ja laiminlyönteihin.

Muutoin Insinööriliitto katsoo, että ehdotetuilla lakimuutoksilla ja painotuksilla EU-direktiivi implementoidaan asianmukaisesti ja EU-oikeuden mukaisesti.

Yleiset huomiot

-

Huomiot esityksen yleisperusteluista

-

Huomiot esityksen vaikutuksista

-

Huomiot ehdotetuista pykälästä

-

Jauhiainen Maria
Insinööriliitto IL ry